

Nükleer enerji alanında çalışan bilim insanları ve mühendisleri AKP Hükümeti'ni uyardı...

“BÖYLE BİR HAZIRLIKLA BAŞINIZA DERT ALIRSINIZ”

Nükleer enerji alanında çalışan ve Türkiye’de nükleer güç santralleri kurulmasını destekleyen bilim insanları ve nükleer araştırmacıları da AKP Hükümeti’nin konuya ilişkin hazırladığı mevzuata ağır eleştiriler getirdi. “Nükleer enerji, bilimsel yeterliğe sahip yerli-yabancı danışma mekanizmalarından mahrum bürokrasinin ve özel firmaların çıkar hesaplarına bırakılmayacak kadar önemli ve stratejik bir konudur” denilen raporda, Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) Ölçütleri de eleştirildi. TAEK’in yalnızca 4 sayfalık ölçüt metni hazırladığı vurgulanarak, “Böyle bir hazırlıkla reaktör değil ancak başınıza dert alırsınız” denildi.

Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin Kanun’un TBMM’de yeniden görüşülerek kabul edilmesinin ardından Cumhurbaşkanı Abdullah Gül tarafından onaylanarak, yürürlüğe girdi. Kanun’un onaylanmasının ardından TAEK tarafından nükleer güç santrallerinin kurulumuna ilişkin ölçütler yayımlandı.

Nükleer Karşıtı Platform’un itirazlarına ve kamuoyu baskısına rağmen yayımlanan Kanun’a ve TAEK Ölçütleri’ne, nükleer santral kurulmasına karşı olmayan kesimlerden de eleştiriler geliyor. Nükleer enerji alanında çalışmalar yürüten 34 bilim insanı, mühendis ve uzmandan oluşan Türk Nükleer Ener-

ji Forumu, AKP Hükümeti’nin nükleer enerjiye dönük çalışmalarını eleştiren bir rapor yayımladı.

Türk Nükleer Enerji Forumu’nun raporuna aralarında TAEK eski genel müdürleri Prof. Dr. Yalçın Sanalan ve Prof. Dr. Ahmed Yüksel Özemre, Asya Bilimler Akademileri Birliği Genel Sekreteri Prof. Dr. Namık Kemal Aras, The Ohio State Üniversitesi Nükleer Mühendislik Programı Yürütücüsü Prof. Dr. Tunç Aldemir, Emekli Büyükelçi Ömer Ersun, İTÜ Nükleer Enerji Enstitüsü, Nükleer Bilimler ve Nükleer Uygulamalar Anabilim Dalları Eski Başkanı Prof. Dr. Şarman Gençay, İstanbul Ticaret Üniversitesi Mühendislik ve Tasarım Fakültesi Dekanı Prof. Dr.

Sezgin Alsan, Hacettepe Üniversitesi Nükleer Mühendislik Bölümü Eski Başkanı Prof. Dr. Osman Kemal Kadiroğlu, Ankara Nükleer Araştırma ve Eğitim Merkezi Eski Müdürü Prof. Dr. Adnan Şaplakoğlu, Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) Nükleer Yakıt Şubesi Eski Başkanı Dr. Kahraman Tunaboylu, TEK Nükleer Santraller Dairesi Eski Başkanı Dr. Ahmet Kütükçüoğlu, Ege Üniversitesi Eski Rektörü Prof. Dr. Yusuf Vardar'ın da yer aldığı dünyanın çeşitli yerlerinde çalışan nükleer mühendisler ve araştırmacılardan oluşan 34 kişi imza attı.

"Yasanın nükleer konuların asla uzmanı olmayan kişilerin eseri olduğu derhal anlaşılmalıdır" denilen raporda, TAEK Ölçütleri ise "Sorun çözmekten çok, çözümü olanaksız bir sürü soruna gebe ve Türkiye'yi içinden çıkılmaz bir batağa sürükleme potansiyeline sahip" olarak nitelendirildi.

Raporda, Türkiye'de nükleer güç santralleri kurulmasını ilke olarak destekledikleri belirtilerek, Nükleer Enerji Santrallerinin Kurulması Hakkında Kanun'un kabul edilmesinin ve ardından yayımlanan TAEK Ölçütleri'nin hayal kırıklığı yarattığı vurgulandı.

"Stratejiyi Şirketler Belirleyemez"

Kabul edilen kanunun nükleer enerji santralleri kurulma sürecini, Kamu İhale Kanunu kapsamı dışına çıkardığına dikkat çekilen raporda, kanunun sıkı kamu denetimi öngörmemesi eleştirildi. Nükleer enerji alanında ABD'de bile devlet denetiminin çok sıkı olduğu ifade edilen raporda, "Nükleer santral yapımıcısının hem inşaat süresini uzatacak ve hem de hızını kesecek hantal, karmaşık ve yolsuzluğa elverişli bir bürokratik süreç tesis edildi" denildi. Nükleer santral için teknoloji seçiminin yalnızca işletmeci firmanın ekonomik tercihine bırakılması eleştirilirken, seçimin "ulusal bir strateji çerçevesi içinde" yapılması gerektiği belirtildi. Raporda, "Nükleer enerji, bilimsel yeterliğe sahip yerli-yabancı danışma mekanizmalarından mahrum, bürokrasinin ve özel firmaların çıkar hesaplarına bırakılmayacak kadar önemli ve stratejik bir konudur" denildi.

"4 Sayfalık Ölçütler Yetersiz"

TAEK Ölçütleri'nin yetersiz olduğu ifade edilen raporda, şöyle denildi:

"Türkiye 40 yıl içinde üç kere nükleer güç santralleri almayı denedi. Her seferinde ciddi bir ön hazırlık yapıldı. Kalifiye eleman yetiştirildi, kamuoyu desteği arandı ve binlerce sayfalık teknik şartnameler hazırlandı. Bu defa hükümetin dört küsur yıl önce aldığı bir kararın uygulanması için TAEK ancak dört sayfalık bir metin üretti. Böyle bir hazırlıkla reaktör değil ancak başınıza dert alırsınız."

Mevzuatta bırakılan boşluklar ve mevzuatta yer alan belirsiz ifadelerin santral üreticileri tarafından istismar edilebileceğine dikkat çekildi. ◀